

**Zákonné povinnosti profesionálních
uživatelů při nakládání s přípravky
a pomocnými prostředky na ochranu
rostlin v České republice, jak v oblasti
zemědělství, tak i v jiných odvětvích**

ÚKZÚZ

Zákonné povinnosti profesionálních uživatelů při nakládání s přípravky a pomocnými prostředky na ochranu rostlin v České republice, jak v oblasti zemědělství, tak i v jiných odvětvích

Nakládání s přípravky na ochranu rostlin (dále jen „přípravky“ nebo „POR“) a pomocnými prostředky (dále jen „PP“) je v České republice upraveno evropskými právními předpisy, zákonem o rostlinolékařské péči, prováděcími vyhláškami k tomuto zákonu a dalšími souvisejícími právními předpisy, jejichž přehled je uveden na konci tohoto dokumentu v části „Přehled právních předpisů“.

V těchto právních předpisech jsou stanoveny požadavky, které se týkají zejména:

- 1. uvádění na trh a skladování přípravků a PP u distributora,**
- 2. skladování přípravků a PP u uživatele POR,**
- 3. použití přípravků a PP v souladu s podmínkami uvedenými na etiketě v návaznosti na rozhodnutí o povolení a nařízení ÚKZÚZ.**

Jde zejména o:

- a) používání povolených přípravků a PP,
 - b) dodržení rozsahu povolení přípravků a PP (použití jen do povolené plodiny, kultury, proti škodlivému organismu, k účelu v souladu s rozhodnutím o povolení a nařízením ÚKZÚZ),
 - c) nepřekročení maximální povolené dávky přípravků a PP,
 - d) dodržení podmínek stanovených k ochraně zdrojů pitné vody,
 - e) dodržení podmínek stanovených k ochraně necílových organismů, tj. včel, zvěře, vodních a dalších necílových organismů včetně rostlin,
 - f) dodržení požadavků na ochranu zdraví lidí (osob provádějících aplikaci POR, PP včetně následných pracovníků, okolních osob, zranitelných skupin obyvatel),
- 4. integrované ochrany rostlin,**
 - 5. vedení záznamů o použití přípravků a PP,**
 - 6. funkční způsobilosti používaných profesionálních zařízení pro aplikaci přípravků** (dále jen „ZAP“), požadavky na údržbu a kalibraci ZAP, postupy pro přípravu postřikové kapaliny před aplikací a čištění ZAP po aplikaci,
 - 7. zajištění nakládání s přípravky odborně způsobilými osobami v rámci profesních činností.**

1. Nákup přípravků pro profesionální uživatele od distributora registrovaného u ÚKZÚZ

Profesionální uživatel musí používat „přípravky pro profesionální uživatele“, které nakoupí v České republice **od distributora registrovaného u ÚKZÚZ,** nebo u kterých je držitelem povolení (např. držitelem povolení k souběžnému obchodu pro vlastní použití vydaného ÚKZÚZ – pro případ nákupu POR v jiném členské státu EU). **Tato povinnost se týká i subjektu, který přípravky skladuje** v rámci podnikání za účelem jejich použití. Tj. i tehdy, pokud zakoupené POR jen skladuje a aplikace na objednávku provede jiný subjekt (zhotovitel). Tzn., je nutné zajistit skladování a používání POR pro profesionální uživatele, které byly nakoupeny v ČR od registrovaného distributora nebo nakoupeny držitelem povolení k souběžnému obchodu v jiném členském státu EU. **Registr distributorů** přípravků pro profesionální uživatele vede ÚKZÚZ a je veřejně přístupný na webových stránkách ÚKZÚZ.

<https://mze.gov.cz/public/app/eagriapp/ro/Prehled/?POR=A>

Upozornění: Povinnost být registrován jako distributor POR pro profesionální použití se týká subjektů, jenž nakoupená balení přípravků dále uvádějí na trh (dle čl. 3 bod 9 Nařízení EU č. 1107/2009), nikoliv subjektů, které fakturují službu, tj., aplikaci POR na objednávku jiného subjektu (s rozdílným IČ).

2. Správným skladováním POR a PP (u uživatele) se rozumí přehledné a oddělené uskladnění

- od jiných látek a materiálů např. barvy, laky, rozpouštědla, ropné výrobky,
- od POR a PP určených k likvidaci jako odpad,
- od nepovolených POR a PP,
- od POR a PP s prošlou dobou použitelnosti,
- od POR a PP určených k vrácení dodavateli,

a to ve skladech, částech stavby či v uzamykatelné místnosti, s kapacitou maximálně 1 t přípravků (příruční sklady) nebo ve skladech POR s kapacitou nad 1 t. Technické požadavky na stavby jsou uvedeny ve vyhlášce č. 146/2024 Sb., o požadavcích na výstavbu, ve znění pozdějších předpisů (§ 6 písm. c), § 90 písm. e), příloha č. 13, část 5 – stavba pro skladování POR). O příjmu a výdeji POR a PP je nezbytné vést průběžně dokladovou evidenci včetně evidence o POR s prošlou dobou použitelnosti.

Obr. 1

3. Zásady správného používání přípravků

- **Před plánovaným nákupem a použitím přípravku v ČR je nutné ověřit, zda je přípravek povolen ÚKZÚZ** včetně přihlédnutí k zákazům ÚKZÚZ z hlediska uvádění na trh a používání vydaných formou „Nařízení o mimořádných rostlinolékařských opatřeních“ pro jednotlivé přípravky a jejich šarže. *Informace o povolených POR a PP jsou zveřejňovány v on-line „Registru přípravků na ochranu rostlin“ na webových stránkách ÚKZÚZ. Registr POR zahrnuje přípravky a pomocné prostředky na ochranu rostlin povolené v České republice k uvádění na trh a používání podle zákona o rostlinolékařské péči, ohlášené vzájemně uznané pomocné prostředky uvedené na trh dle nařízení EU 2019/515 a základní látky. Databáze je aktualizována 1x denně.*

Před nákupem POR v jiném členském státu EU je nutné u ÚKZÚZ vyřídit povolení, tzn. pro účely uvádění na trh distributory – povolení k souběžnému obchodu pro obchodní použití a pro účely použití uživatelem – povolení k souběžnému obchodu pro vlastní potřebu. Pokyny pro podání žádosti o udělení povolení k souběžnému obchodu jsou zveřejněny na webu ÚKZÚZ pod odkazem Přípravky/Povolování POR a PP/ Souběžný obchod.

<https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/povolovani-pripravku-slozka/soubezny-obchod>

Ve sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů jsou zveřejněna „nařízení ÚKZÚZ o povolení

přípravku formou vzájemného uznání“, pokud je přípravek povolen pro dané použití v členském státě, který patří do stejné zóny jako ČR.

<https://sbirkapp.gov.cz/vydavatel/ugbaiq7>

Před nákupem takového POR povoleného k použití pro vlastní potřebu formou vzájemného uznání z konkrétního státu EU je třeba podat žádost o uznání osvědčení odborné způsobilosti pro nakládání s POR v daném členském státě EU. Úřední překlad osvědčení provádí, tzv. soudní překladatel.

Informace jsou dostupné zde:

<https://www.presto.cz/cz/preklad-uredni>

- **Před realizací nákupu „přípravku pro profesionální uživatele“ u dodavatele** (distributora POR) v ČR **je nutné ověřit, zda je distributor registrován u ÚKZÚZ**, a to v registru distributorů POR zveřejněného na webu ÚKZÚZ.
- **Rozsah povoleného použití přípravku a PP je pro konečné uživatele závazný v plné míře.**

Jde o **dodržení povoleného rozsahu použití (do povolené plodiny, proti škodlivému organismu) v souladu s označením** uvedeným na etiketě, **popř. v Nařízení ÚKZÚZ** o rozšířeném povolení na menšinová použití nebo nařízení ÚKZÚZ na „Výjimku 120 dnů“ pro případy mimořádných stavů v ochraně rostlin nebo nařízení ÚKZÚZ o povolení použití POR pro vlastní potřebu formou vzájemného uznání nebo vzájemného uznání o rozšíření povolení na menšinová použití (lze vyhledat v on-line Registru POR na webových stránkách ÚKZÚZ, ve Sbírce právních předpisů - nařízení ÚKZÚZ, popř. ověřením na regionálním pracovišti ÚKZÚZ). Žádost o rozšíření povolení, u již povoleného přípravku, mohou na ÚKZÚZ podat: držitel stávajícího povolení přípravku, pěstitelské svazy, vědecké subjekty i profesionální uživatelé dle pokynů zveřejněných na webu ÚKZÚZ po splnění kritérií menšinového použití stanoveným zákonem č. 326/2004 Sb.

<https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/povolovani-pripravku-slozka/mensinova-pouziti>

- Přípravky musí být používány tak, aby **nebyly překročeny maximální povolené dávky** a byla dodržena ochranná lhůta po aplikaci (dle aplikační tabulky uvedené na etiketě POR, PP a v nařízení ÚKZÚZ). *V žádném právním předpisu (evropském, ani národním) upravujícím oblast používání POR není stanovena tolerance při aplikaci POR*

z hlediska překročení maximální povolené dávky. Nelze tolerovat překročení maximální povolené dávky. Jelikož jsou přípravky v rámci povolovacího řízení vyhodnoceny z hlediska limitů reziduí v max. dávce, způsobuje překročení max. povolené dávky ohrožení zdraví lidí, zvířat a životního prostředí (překročená dávka neodpovídá původně stanovené ochranné lhůtě – od aplikace do sklizně).

- ➡ Nezbytné je **při použití přípravků respektovat jejich rizika a omezení vůči ochranným pásmům zdrojů pitné vody**. Vlastníci a uživatelé půdy (jak žadatelé o dotace, tak i nežadatelé o dotace) najdou informace o vyhlášených ochranných pásmech vodních zdrojů (OPVZ, PHO) v Registru půdy, tj. v LPIS – po zapnutí žárovky „Životní prostředí – vrstvy OPVZ a zadání parametrů pro Vyhledávání – např. DPB, parcely, katastrálního území, atd.“ (Portál farmáře

<https://mze.gov.cz/public/app/lpisext/lpis/verejny2/plpis/>

Platnost těchto pásem ve vztahu k pozemku ošetřovanému přípravkem je nutné si ověřit na příslušném vodoprávním úřadu (na obci s rozšířenou působností, krajském úřadu). Ochranná pásma se dělí na ochranná pásma I. stupně a II. stupně. Existují ochranná pásma **podzemních** (vrty, studny, pramenní zářezy) a **povrchových** (vodárenské nádrže, úpravní vody na vodních tocích) **zdrojů pitné vody**.

V pásmech I. stupně je použití POR obecně zcela vyloučeno. V II. stupni OPVZ/PHO podzemního nebo povrchového zdroje vody je možné použít jen přípravek na ochranu rostlin, který není vyloučen z použití v ochranném pásmu povrchového a/nebo podzemního zdroje vody. Na etiketě POR je informace o vyloučení jeho použití v II. stupni uvedena v návaznosti na vyhodnocení rizik POR v rámci povolovacího řízení ÚKZÚZ.

Podle výkladu Ministerstva životního prostředí (viz odkaz níže) se **Pásma hygienické ochrany vod („PHO“)** stanovená vodoprávními úřady dle předchozích právních předpisů před nabytím účinnosti zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů, **považují za ochranná pásma vodních zdrojů (OPVZ) stanovená podle § 30 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a jsou platná do doby, než dojde k jejich změně nebo zrušení vodoprávním úřadem**. Podle § 30 odst. 1 zákona o vodách se **OPVZ dělí na I. a II. stupeň**.

<https://mzp.gov.cz/cz/agenda/voda/ochrana-vod/podzemni-vody/ochranna-pasma-vodnich-zdroju>

Na PHO I. stupně je nutné pohlížet jako na OPVZ I. stupně. Na PHO II. stupně včetně mezistupňů (IIa či vnitřní mezistupeň a IIb či vnější mezistupeň) pohlížíme jako na OPVZ II. stupně se všemi požadavky stanovenými vodním zákonem či dalšími právními předpisy a v souladu s dokumentem stanovujícím ochranné pásmo.

Vodní zákon v OPVZ II. stupně a v PHO II. stupně (PHO IIa a PHO IIb) zakazuje provádět činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje (§ 30 odst. 8 vodního zákona).

Mezi tyto činnosti v OPVZ II. stupně a PHO II. stupně patří zákaz používání přípravků na ochranu rostlin, které jsou na základě rozhodnutí o povolení ÚKZÚZ nebo nařízení ÚKZÚZ vyloučeny z použití v ochranném pásmu II. stupně povrchového a/nebo podzemního zdroje vody. Tzn., že nesmí být použity na pozemcích, které se nacházejí v II. stupni OPVZ a II. stupni PHO příslušného vodního zdroje.

Obr. 2

- Z hlediska ochrany včel jsou POR označeny na základě hodnocení ÚKZÚZ jako ***zvláště nebezpečné nebo nebezpečné pro včely***, popř. bez omezení z hlediska vlivu na včely.

Od 1. 7. 2023 má uživatel pozemku povinnost nejpozději 2 dny před provedením aplikace POR označených jako nebezpečné nebo zvláště nebezpečné pro včely oznámit záměr chovatelům včel, jejichž adresa elektronické pošty (e-mail) je uvedena v LPIS (po kliknutí na DPB – záložka „Včely v okolí“ – seznam chovatelů včel v okruhu 2 km, kteří mají uveden e-mail). Tzn., oznamuje

se plánovaná aplikace POR označených jako nebezpečné nebo zvláště nebezpečné pro včely pouze chovatelům včel, kteří uvedli v rámci hlášení stanovišť včelstev do centrální evidence e-mailovou adresu. Oznamovací povinnost má vždy uživatel pozemku, ať aplikaci POR provádí jako profesionální uživatel sám nebo prostřednictvím zaměstnanců, tak v případě, kdy si objedná provedení aplikace u jiného subjektu.

Obr. 3

- Oznámení by mělo obsahovat údaje, které umožní včelařům v dané lokalitě včas reagovat na zamýšlenou aplikaci přípravku, tj. zejména obchodní název přípravku, identifikaci místa aplikace přípravku (katastrální území, číslo dílu půdního bloku a číslo čtverce dle LPIS nebo parcelní číslo/a ošetřovaného pozemku), **předpokládané datum provedení aplikace, identifikaci oznamovatele** (název subjektu, kontakt).
- Pokud je v plánu aplikovat směs přípravků nebo směs přípravku s pomocným prostředkem a tato směs **neobsahuje žádný POR** *nebezpečný nebo zvláště nebezpečný pro včely*, **oznamovací povinnost se na tuto směs nevztahuje**, ale je nutné při aplikaci této směsi, která **se stává nebezpečnou pro včely** dodržet opatření, jako při aplikaci **přípravku nebezpečného pro včely**. Tzn., aplikovat na „porost navštěvovaný včelami“ po ukončení denního letu včel, nejpozději do 23. hodiny příslušného dne.
- Při použití přípravku nebezpečného pro včely ve směsi s jiným přípravkem, pomocným prostředkem, hnojivem nebo pomocnou látkou, se uplatňují **opatření jako při použití přípravku zvláště**

nebezpečné pro včely, tzn., nesmí být aplikace provedena na porost navštěvovaný včelami, na stromy a keře v květu, při výskytu medovice nebo mimo květního nektaru, které včely navštěvují (§ 51 zákona č. 326/2004 Sb. a vyhláška č. 327/2012 Sb.).

- Jsou-li ve směsi použity pouze přípravky nebo pomocné prostředky, které nejsou podle rozhodnutí o povolení označeny jako nebezpečné ani zvláště nebezpečné pro včely, hnojiva nebo pomocné látky, uplatňují se při aplikaci **opatření jako při použití přípravku nebezpečného pro včely**. Tzn., přípravek smí být aplikován **na porost navštěvovaný včelami pouze po ukončení denního letu včel, a to nejpozději do dvacáté třetí hodiny příslušného dne**. Denní let včel je ukončen hodinu po západu slunce. Před ukončením denního letu včel smí být přípravek nebezpečný pro včely aplikován na porost navštěvovaný včelami pouze poté, kdy teplota vzduchu klesne a zůstane pod 12 °C. (§ 51 zákona č. 326/2004 Sb. a vyhláška č. 327/2012 Sb.). ***Pokud se nejedná o porost navštěvovaný včelami, LZE ošetření provést mimo výše uvedenou dobu (v době denního letu včel).***
- V případě přísnější pokynů k ochraně včel s ohledem na termín aplikace, které jsou uvedeny na etiketě POR, je třeba se jimi řídit (např. u přípravku „zvláště nebezpečného pro včely“, který má následující pokyny: *Přípravek nesmí být aplikován na porost navštěvovaný včelami. Neaplikujte na pozemky s kvetoucími plevy. Neaplikujte na místech, na nichž jsou včely aktivní při vyhledávání potravy. Přípravek aplikujte nejpozději 10 dní před začátkem kvetení plodiny.*)
- Pokud se **v okolí pozemku nacházejí kvetoucí stromy, keře a další kvetoucí porosty, musí být přípravek nebezpečný nebo zvláště nebezpečný pro včely v době, kdy včely létají, aplikován v takové vzdálenosti, aby na ně přípravek nedopadl**, a to s přihlédnutím k síle a směru větru a použitému zařízení pro aplikaci POR. ***Toto platí i při setí osiva namořeného POR nebezpečným nebo zvláště nebezpečným pro včely.***
- **Mezi dvěma aplikacemi POR nebo směsi POR, popř. směsi POR s pomocným prostředkem nebo hnojivem musí být dodržen min. 12 hod interval** (např. v případě, kdy na porost navštěvovaný včelami byla aplikována směs POR nebezpečná pro včely po ukončení denního letu včel, tak druhá aplikace POR bez omezení pro včely na stejný porost musí být min. za 12 hod od první aplikace, nebo v případě, že by po první aplikaci POR nebezpečného

pro včely na porost nenavštěvovaný včelami následovala druhá aplikace POR bez omezení pro včely, tak musí být za min. 12 hod od první aplikace). Pokud by po první aplikaci POR bez omezení pro včely na porost navštěvovaný včelami uplynulo 12 hod, ale porost by byl navštěvován včelami (nebyl ukončen denní let), není možné aplikovat POR nebezpečný pro včely na porost navštěvovaný včelami po 12 hod, ale je nutné počkat s druhou aplikací na ukončení denního letu (za hodinu po západu slunce), nejpozději do 23. hodiny příslušného dne. Pokud by se aplikace nestihla provést v rámci jednoho dne, je nutné provést ve dnech následujících, tj. opět po ukončení denního letu včel. **Minimální interval 12 hodin mezi dvěma aplikacemi nemusí být dodržen, je-li aplikován pouze přípravek, který podle rozhodnutí o jeho povolení není označen jako nebezpečný nebo zvláště nebezpečný pro včely.**

- ☞ Také **ochrana vodních organismů**, které se nacházejí v povrchových vodních tocích a útvech, a **ochrana dalších necílových organismů** je upravena právními předpisy. Ochrana těchto organismů je stanovena tzv. *standardizovanými větami, které jsou přidělovány ÚKZÚZ na základě hodnocení přípravku v rámci řízení o povolení*, jejichž znění je rovněž součástí etikety. Mohou být označeny jako věty SPe2, SPe3, nebo jsou uvedeny bez tohoto označení, mají však stejný význam. Těmito větami jsou k omezení rizik z použití POR stanoveny ochranné vzdálenosti (vynechávky, pásy pozemku bez ošetření přípravkem). Věty SPe2 se stanovují z důvodu zabránění kontaminace povrchových vod splachem a jsou uplatněny na svažitém pozemku – tj. na části pozemku se sklonem 3° nebo větším, svažující se směrem k povrchové vodě. Ochrannou vzdálenost stanovenou SPe2 větou na svažitých částech pozemků NELZE ZKRÁTIT.

Věty SPe3 jsou stanoveny z důvodu zabránění kontaminace úletem postříkové kapaliny na svažitých i nesvažitých pozemcích. Ochrannou vzdálenost SPe 3 je možno zkrátit použitím nízkouletových trysek s redukcí úletu 50 %, 75 %, 90 %. *Pokud má přípravek větu SPe2 i SPe3 a jedná se o aplikaci na svažitém pozemku, je nutné dodržet ochrannou vzdálenost bez zkrácení dle věty SPe2.*

Věty mohou být na etiketě POR uvedeny bez tohoto označení, kdy lze ke zjištění ochranné vzdálenosti u Spe 3 věty na nesvažitém pozemku využít tabulku zkrácení ochranné vzdálenosti od okraje povrchové vody zveřejněnou na webu ÚKZÚZ/Přípravky/Zařízení pro aplikaci POR/informace k minimalizaci úletu POR/příloha č. 2

nebo jsou ochranné vzdálenosti na etiketě převedeny do tabulky s uvedením konečných ochranných vzdáleností s využitím protiúletových zařízení - **trysky s omezením úletu 50, 75 a 90 %**, a to z hlediska zjištění konečné ochranné vzdálenosti od povrchové vody (viz příklad přípravku Decis Forte níže).

Plodina	Třída omezení úletu			
	bez redukce	50 %	75 %	90 %
Ochranná vzdálenost od povrchové vody s ohledem na ochranu vodní organismů (m)				
květák, zelí, růžičková kapusta, zelí, cukrovka, tuřín, vodnice řepka olejka – jarní aplikace pšenice, ječmen, oves – jarní aplikace	14	7	4	4
bob, hrách	14	7	4	4
řepkaolejka – podzimní aplikace, obilniny – podzimní aplikace, hořčice	16	8	4	4
rajče, baklažán	16	8	4	4
slunečnice, brambor	9	5	4	4
kukuřice	18	8	4	4

- **Vzhledem k ochraně podzemních vod a půdních organismů** je omezeno opakované použití přípravků s určitými účinnými látkami, např. omezení aplikace přípravku se stejnou účinnou látkou na stejném pozemku ve dvou či třech letech následujících po sobě nebo 1krát za 2 nebo 3 roky (označení vět: SPe1).

ÚKZÚZ zveřejnil na svých webových stránkách pod odkazem „Přípravky“ **výklad údajů na etiketách přípravků** na ochranu rostlin s ohledem na rizika pro složky životního prostředí a necílové organismy, s nimiž doporučujeme profesionálním uživatelům, aby se před aplikací přípravku seznámili.

<https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/neviditelny-1/vyklad-udaju-na-etiketach-pripravku-na-ochranu-rostlin>

- Od 1. 7. 2023 má uživatel pozemku povinnost **3 dny před aplikací přípravků na ochranu rostlin ze skupiny rodenticidů oznámit plánovanou aplikaci „NA VŠECH POZEMCÍCH“ ve venkovním prostředí zasláním oznámení na ÚKZÚZ. Podle rostlinolékařského zákona se oznamuje ÚKZÚZ plánovaná aplikace rodenticidu na všech pozemcích bez ohledu na to, zda je pozemek součástí honitby,**

či ne. Oznamovací povinnost vůči ÚKZÚZ má vždy uživatel pozemku, i když je aplikace rodenticidu prováděna jiným subjektem (formou služby). Na webových stránkách ÚKZÚZ je „pod Přípravky/Formuláře ke stažení/Ostatní formuláře“ zveřejněn formulář, který lze k podání oznámení využít

<https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/formulare-ke-stazeni/ostatni-formulare/oznameni-aplikace-pripravku-pro-hubeni-1>

- **Podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti mají vlastníci nebo nájemci honebních pozemků povinnost předem oznámit uživateli honitby dobu a místo provádění zemědělských prací v noční době, kosení pícnin a použití chemických přípravků na ochranu rostlin.** *Tzn., podle zákona o myslivosti (nikoli podle rostlinolékařského zákona) se má uživatel honitby oznamovat použití všech POR na pozemcích v honitbě. Informaci o honitbě a získání kontaktu na uživatele honitby prostřednictvím obce s rozšířenou působností lze získat v LPIS – druh tisku: Tisk k příslušnosti DPB k honitbám.*
- **Při aplikaci přípravku ve formě granulí určeného pro hubení hlodavců (rodenticidů) a pro hubení slimáků a plzáků (moluskocidů) musí být zajištěno**
 - a) aplikování přípravku takovým způsobem, aby nedocházelo na povrchu půdy k tvorbě shluků nebo hromádek granulí, a
 - b) neprodlené odstranění přípravku z povrchu půdy, nebo překrytí vrstvou zeminy, v případě jeho rozsypání nebo nedodržení požadavku podle písmene a).
- **Přípravky musí být používány** při optimálních povětrnostních podmínkách a nastavení pracovního režimu zařízení pro aplikaci POR **tak, aby nedošlo k zasažení rostlin a ploch mimo cílovou plochu, na níž se provádí aplikace.** To je důležité zejména v blízkosti citlivých kultur (vinice, sady, chmelnice), zemědělských pozemků v režimu ekologického zemědělství, chráněných podle zákona o ochraně přírody a krajiny a v okolí oblastí využívaných širokou veřejností a zranitelnými skupinami obyvatel. V případě podezření, že došlo při aplikaci na sousedním pozemku podnikajícím subjektem k zasažení necílové plochy, má včas podaný podnět na ÚKZÚZ s žádostí o prověření (včetně specifikace zasaženého a ošetřeného pozemku a termínu aplikace), zásadní význam pro následné prokazování porušení v návaznosti na výsledky analýz odebraných

vzorků ze zasaženého a ošetřeného pozemku, jelikož po aplikaci dochází k rozpadu reziduí, které nemusí být detekovány v případě dlouhého intervalu mezi aplikací a podáním podnětu, resp. odběrem vzorků.

- Zákon o rostlinolékařské péči dále vymezuje pojem **oblasti využívané širokou veřejností nebo zranitelnými skupinami obyvatel** (dále jen „oblast“), ve kterých by mělo být upřednostňováno *použití přípravků s nízkým rizikem na zdraví lidí. Podle ustanovení § 52b odst. 3 výše uvedeného zákona je stanoven „zákaz aplikace přípravků klasifikovaných jako mutagenní v zárodečných buňkách (H 340), karcinogenní (H 350, H 350i), toxické pro reprodukci (H 360 včetně doplňujících kódů), senzibilizujících dýchací cesty (H 334) na pozemcích, na nichž se nachází oblasti využívané širokou veřejností nebo zranitelnými skupinami obyvatel a na zastavených stavebních pozemcích a v jeho okolí do vzdálenosti 20 metrů, není-li na etiketě uvedena vzdálenost delší.“* Obec může „hranice vymezeného území v odůvodněných případech nařízením obce rozšířit; takto rozšířené hranice musí být vedeny po hranicích parcel. Tzn., u výše uvedených POR by se zákaz týkal většího území.
- *Ochranné vzdálenosti na ochranu zdraví lidí přiděluje Státní zdravotní ústav v rámci řízení o povolení POR vedeného ÚKZÚZ. Závěry hodnocení SZÚ jsou uvedeny v závazném stanovisku vydaném Ministerstvem zdravotnictví a projeví se v rozhodnutí o povolení POR a následně na etiketě POR, popř. v nařízení ÚKZÚZ o povolení POR. Postup vyhledání POR, které mají uvedenu příslušnou H větu dle § 52b odst. 3 zákona o rostlinolékařské péči v rozhodnutí o povolení POR nebo mají „H větu dle klasifikace oznámené držiteli povolení POR“ a ochrannou vzdálenost přidělenou SZÚ, je zveřejněn na webu ÚKZÚZ – Přípravky/Zprávy a publikace/ Ostatní články a publikace.*
- Jelikož během „života povoleného POR“ dochází ke změnám jeho klasifikace, je nutné **před aplikací POR zjistit v bezpečnostním listu klasifikaci POR (H větu)**. Pokud by došlo ke zpřísnění klasifikace a POR bude mít H větu dle § 52b odst. 3 zákona a na etiketě nebude žádná ochranná vzdálenost k ochraně zdraví lidí nebo menší, než 20 m, je nutné dodržet ochranná vzdálenost 20 m.

Obr. 4

4. Zákon o rostlinolékařské péči

ukládá profesionálním uživatelům přípravků povinnost brát v úvahu dostupné metody ochrany rostlin a zavádět vhodná opatření, která lze z hospodářského a ekologického hlediska odůvodnit a která snižují rizika pro lidské zdraví nebo životní prostředí. Při rozhodování o využití **integrovane ochrany rostlin je profesionální uživatel povinen vždy zabezpečit optimální růst zdravých rostlin a zdravotní nezávadnost a kvalitu rostlinných produktů a zvážit použití opatření integrovane ochrany rostlin, které jsou stanoveny ve vyhlášce o obecných zásadách integrovane ochrany rostlin.**

5. Náležitosti a způsob vedení záznamů o používaných přípravcích a PP

jsou stanoveny nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, nařízením Komise (EU) 2023/564, zákonem o rostlinolékařské péči a vyhláškou o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin.

- **Povinnost zaznamenat údaje o použití přípravku na ochranu rostlin a pomocného prostředku na ochranu rostlin, včetně použití pomocného prostředku uvedeného na trh dle nařízení EU 2019/515 o vzájemném uznání zboží uvedeného v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě a o zrušení nařízení (ES) č. 764/2008, SE TÝKÁ všech subjektů, které používají POR a PP v rámci podnikání jak v zemědělství, lesnictví, tak v dalších odvětvích. Záznamy se provádějí bez zbytečného odkladu, nejpozději**

následující pracovní den po aplikaci přípravku nebo pomocného prostředku, s výjimkou údaje o ověření účinnosti opatření, který se eviduje podle účinku použitého přípravku nebo pomocného prostředku. Záznam o použití POR, PP může být proveden do následujícího pracovního dne po aplikaci v písemné podobě, např. do pracovního sešitu, knihy evidence o použitých POR a PP s průběžně očíslovanými stránkami, pokud není proveden v této lhůtě v elektronické podobě ve strojově čitelném formátu, např. v programu Ministerstva zemědělství „Evidence přípravků a hnojiv“ na Portálu farmáře nebo v komerčních programech.

- **V případě, že je aplikace přípravku nebo pomocného prostředku prováděna formou služby** v ochraně rostlin na pozemcích, které nevlastní ani jiným způsobem neužívá, **povinnost vést záznamy o použití má jak subjekt, který POR nebo PP v pozici profesionálního uživatele aplikoval, tak také uživatel pozemku, který tuto službu objednal.**
- Profesionální uživatelé uchovávají záznamy o použití přípravků nebo pomocných prostředků při podnikání **po dobu nejméně 3 let.** V případě, že se jedná o žadatele o dotace, je povinnost uchovávat záznamy o použití přípravků minimálně po dobu 10 let.

Záznamy o použití POR a PP musí obsahovat následující údaje:

a) identifikaci subjektu v rozsahu

1. jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození nebo identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, a adresu místa podnikání, jde-li o fyzickou osobu, nebo
2. název nebo obchodní firmu, identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, a adresu sídla, jde-li o právnickou osobu,

b) v případě použití na pozemku

1. jde-li o pozemek evidovaný v evidenci využití půdy podle zákona o zemědělství zkrácený kód dílu půdního bloku, čtverec dílu půdního bloku a katastrální území,
2. jde-li o lesní pozemek kód lesního hospodářského celku, označení jednotek prostorového rozdělení lesa a katastrální území; z jednotek prostorového rozdělení lesa se uvádí oddělení, dílec, porost a porostní skupina,
3. jde-li o pozemek, který není evidovaný v evidenci využití půdy podle zákona o zemědělství, ani se nejedná o lesní pozemek podle bodu 2, parcelní číslo nebo parcelní čísla a katastrální území,

4. výměru pozemku v hektarech osetou nebo osázenou plodinou nebo dřevinou s přesností na dvě desetinná místa,
5. datum výsevu, případně výsadby plodiny, ve formátu den, měsíc, rok; neuvádí se v případě dřevin a lesního porostu, a
6. datum ukončení pěstování plodiny ve formátu den, měsíc, rok; v případě plodin s jednou sklizní se jedná o datum sklizně plodiny, v případě plodin s více sklizněmi se jedná o datum zapravení porostu plodiny; neuvádí se v případě dřevin a lesního porostu,

c) v případě použití v objektu

1. katastrální území, parcelní číslo nebo parcelní čísla a
2. označení objektu, které umožní jeho přesnou identifikaci, pokud jde o jeho umístění a druh využití; uvádí se, zda se jedná o sklad rostlinných produktů, skleníků, mořící zařízení nebo jiný druh objektu,

d) údaje o použití přípravku nebo pomocného prostředku

1. druh ošetřené plodiny, druh rostlinného produktu nebo druh, popřípadě rod ovocných, lesních, okrasných dřevin nebo rostlin, nebo označení jiného předmětu aplikace,
2. datum aplikace, a to ve formátu den, měsíc, rok,
3. ošetřenou výměru v hektarech s přesností na dvě desetinná místa v případě použití na pozemku, rozsah ošetřovaného objektu nebo množství ošetřeného rostlinného produktu nebo množství ošetřeného osiva nebo sadby s přesností na dvě desetinná místa,
4. úplný obchodní název přípravku nebo pomocného prostředku,
5. dávku na jednotku s přesností na tři desetinná místa,
6. identifikaci cílového škodlivého organismu v souladu s označením uvedeným na etiketě přípravku nebo pomocného prostředku, popřípadě v nařízení Ústavu o rozšíření povolení na menšinová použití nebo v nařízení Ústavu vydaném v případě mimořádných stavů v ochraně rostlin, proti němuž byla aplikace provedena, nebo specifikaci jiného účelu použití,
7. údaj o použití přípravku nebo pomocného prostředku ve směsi s přípravkem nebo pomocným prostředkem nebo hnojivem; při samostatné aplikaci se uvede „S“, při použití ve směsi se u POR, PP, který byl aplikován ve směsi, uvede „TM“, nebo při samostatné aplikaci se uvede ve sloupci u daného POR/PP „TM: Ne“, při použití ve směsi „TM: Ano“ a

8. ověření účinnosti opatření ve formě výsledku účinnosti aplikace, a to ve formátu 1 – účinný, 0 – neúčinný.

- Podle rostlinolékařského zákona je **od 1. 4. 2025** pro zemědělské podnikatele s výměrou nad 200 ha půdy dle LPIS v součtu kultur orná půda, vinice, chmelnice a ovocný sad stanovena povinnost vedení záznamů v elektronické podobě a jejich předávání do konce měsíce následujícího po aplikaci (do Jednotného úložiště dat evidence POR na Portálu farmáře). Ke zjištění výměry jednotlivých obhospodařovaných kultur lze využít „Informativní výpis z LPIS – druh „Základní“. Podrobnější informace jsou k dispozici na „webu ÚKZÚZ v části Přípravky“ pod odkazem níže:

<https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/kontrola-por/vr>

- **Od 1. 1. 2026 mají všechny subjekty používající POR** v rámci podnikání (jak v zemědělství, lesnictví, tak v dalších odvětvích) **povinnost do 30 dnů ode dne použití POR zaevidovat použití do elektronické podoby v rozsahu údajů dle přílohy nařízení EU 2023/564 a na výzvu ÚKZÚZ předat data v elektronické podobě.** S ohledem na následné předání dat do Jednotného úložiště dat evidence POR (JUDPOR) na Portálu farmáře je třeba vést záznamy v elektronické podobě v programu, který zajistí jednotnou strukturu dat, jenž je důležitá pro úspěšné předání dat a jejich zpracování.
- **Podle přílohy nařízení EU 2023/564, ve které jsou stanoveny požadavky na rozsah evidovaných údajů, dochází od 1. 1. 2026 k rozšíření evidovaných údajů o použitých POR.**

Nově je od 1. 1. 2026 povinnost o použitých POR evidovat také:

- číslo povolení** použitého POR. Tj., **Evidenční číslo dle údajů na etiketě POR** (viz příklad na obr. níže),
- růstovou fázi plodiny**, je-li použití přípravku stanoveno v konkrétní růstové fázi na etiketě (viz příklad na obr. Níže),
- čas zahájení aplikace při aplikaci POR na pozemku**, je-li použití omezeno na konkrétní dobu nebo je doba použití v souvislosti s použitím POR relevantní. Čas zahájení aplikace bude uveden pouze u POR označeného dle rozhodnutí o povolení jako nebezpečný pro včely, zvláště nebezpečný pro včely, nebo při použití směsi podle § 51 odst. 3 nebo 4 zákona o rostlinolékařské péči (tj. směsi nebezpečné nebo zvláště nebezpečné pro včely),
- číslo partie rozmnožovacího materiálu ošetřeného přípravkem.** Týká se případů ošetření uznaného rozmnožovacího materiálu (osiva, sadby) POR – moření.

AGRI **Registr přípravků na ochranu rostlin**

Hledej Podrobné hledání >

Přihlásit se: [Přes jméno a heslo](#) [Přes datovou schránku](#) [Přes identitu občana](#) [Jak na registraci](#)

Cuprocaffaro Micro (4624-1) Evidenční číslo POR [Nové hledání] [Zpět na seznam]

Základní údaje Označení **Použití** Dodatečné informace Souběžný obchod

Pozor! Další podrobnosti k použití naleznete na záložce [Dodatečné informace](#).

OL ↓	LA ↓	Moření ↓	Plodina ↓	Škodlivý činitel ↓	Dávkování	Dávkování dle růstové fáze plodiny (BBCH) >
21	Ne	Ne	réva (*)	plíseň réвовá	1,3 kg/ha ; 500-1000 l vody/ha 500 l vody/ha do BBCH 61 2,67 kg/ha ; 1000 l vody/ha od BBCH 61	
14	Ne	Ne	chmel (*)	plíseň chmelová	5,33 kg/ha ; 1000-1500 l vody/ha 1500 l vody/ha	

Pozor! Další podrobnosti k použití naleznete na záložce [Dodatečné informace](#).

Obr. 5

- Zákon o rostlinolékařské péči ukládá profesionálním uživatelům povinnost poskytnout na výzvu ÚKZÚZ údaje o spotřebě přípravků, a to v souvislosti se zpracováním statistiky spotřeby účinných látek v návaznosti na nařízení EU o statistice zemědělských vstupů a výstupů.

6. Zařízení pro aplikaci přípravků

(dále jen „ZAP“) používaná v rámci podnikání **podléhají**, s výjimkou ručních a zádových zařízení, **pravidelnému kontrolnímu testování**.

- **Doba ode dne uvedení ZAP do provozu do dne prvního kontrolního testování nebo doba mezi dvěma kontrolními testováními nesmí přesáhnout 3 roky.** U nového ZAP (nepoužívaného) se uvedením ZAP do provozu rozumí den pořízení ZAP – datum na účetním dokladu (dodacím listu, faktuře) nebo ve smlouvě. Uvedení do provozu může být i za více let od výroby.
- ZAP, u něhož byla provedena oprava, úprava nebo přestavba, která by mohla ovlivnit aplikaci přípravků, musí být prověřeno kontrolním testováním před jeho prvním použitím po této opravě, úpravě nebo přestavbě.
- Testování provádějí schválené provozovny kontrolního testování, jejichž seznam je zveřejněn na webových stránkách ÚKZÚZ (Přípravky/zařízení pro aplikaci přípravků). Na základě výsledků

kontrolního testování obdrží provozovatel ZAP *osvědčení o funkční způsobilosti* ZAP pro aplikaci POR a provozovna kontrolního testování označí předmětné zařízení *kontrolní nálepkou s vyznačením intervalu platnosti osvědčení*. Osvědčení o provedení kontrolního testování vydaná v jiných členských státech EU se považují za rovnocenná, neuplyne-li od posledního kontrolního testování provedeného v jiném členském státě EU lhůta delší než 3 roky.

Obr. 6

- Zákon o rostlinolékařské péči v návaznosti na čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES upravuje podmínky pro povolení letecké aplikace POR ve zvláštních případech. **Letecká aplikace POR je zakázána bez předchozího povolení ÚKZÚZ.** Za leteckou aplikaci se nepovažuje aplikace POR ve formě granulí nebo kapslí bezpilotním letadlem z výšky nepřekračující 5 metrů nad pozemkem. Z letecké aplikace jsou vyloučeny přípravky s významným rizikem pro včely, necílové členovce, obratlovce nebo vodní organismy, přípravky s nevhodnou formulací nebo vylučují-li leteckou aplikaci stanovisko orgánu ochrany veřejného zdraví (Krajská hygienická stanice). Rozhodnutí o schválení plánu letecké aplikace, povolení jednotlivé nebo mimořádné letecké aplikace POR zveřejňuje ÚKZÚZ na své úřední desce.
- **Pomocné prostředky na ochranu rostlin** (definované v § 54 zákona o rostlinolékařské péči) **lze letecky aplikovat bez povolení ÚKZÚZ.** Jedná se například o leteckou aplikaci bioagens (např. letecká aplikace TrichoLet proti zavíječi kukuřičnému).

7. Odborná způsobilost pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin

je v návaznosti na čl. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES od roku 2013 rozdělena do tří stupňů.

- **Osvědčení I. stupně** se požaduje u fyzické osoby, která v rámci svých profesních činností nakládá s přípravky, tj. provádí jejich vlastní aplikaci a manipuluje s nimi ve skladu POR.
- Fyzická osoba, která řídí nakládání s přípravky a vykonává dohled nad jejich používáním (např. agronom), musí být držitelem **osvědčení II. stupně**.
- Osoba, která v rámci svých profesních činností
 - a) poskytuje poradenství v oblasti ochrany rostlin a bezpečného používání přípravků,
 - b) uvádí na trh přípravky pro profesionální uživatele,
 - c) pořádá základní kurzy, doplňující školení,**musí být držitelem osvědčení III. stupně**, nebo musí tyto činnosti vykonávat prostřednictvím fyzické osoby, která je držitelem **osvědčení III. stupně**.
- **Základní kurzy a doplňující školení pro všechny tři stupně odborné způsobilosti pořádají vzdělávací zařízení** pověřená Ministerstvem zemědělství ČR. **Vzdělávací zařízení vydávají osvědčení I. stupně** (s platností na dobu 3 let) **a osvědčení II. stupně** (s platností na dobu 5 let). **ÚKZÚZ vydává osvědčení III. stupně s platností na dobu 5 let.**
- Informace o tom, kdo se považuje za osobu odborně způsobilou, jak lze odbornou způsobilost získat, prodloužit a jak získat duplikát osvědčení v případě ztráty, lze najít na webových stránkách ÚKZÚZ pod Přípravky – v části Odborná způsobilost pro nakládání s přípravky

<https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/odborna-zpusobilost>

- V případě cizího státního příslušníka se za odborně způsobilou osobu pro nakládání s POR v ČR považuje osoba, které byla Ministerstvem zemědělství uznána odborná kvalifikace získaná v jiném členském státě EU.
- Podrobnější informace k problematice týkající se POR jsou k dispozici na webových stránkách ÚKZÚZ, v níže uvedených právních předpisech či přímo u pracovníků ÚKZÚZ na příslušných regionálních pracovištích.

Přehled užitečných odkazů:

Stránky ÚKZÚZ:

<https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz>

Odborná způsobilost:

<https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/odborna-zpusobilost>

Veřejný seznam povolených přípravků na ochranu rostlin – „on-line Registr POR“:

<https://mze.gov.cz/public/app/eagriapp/POR/>

Výklad ÚKZÚZ k omezením uváděným na etiketách POR:

<https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/neviditelny-1/vyklad-udaju-na-etiketach-pripravku-na-ochranu-rostlin>

Minimalizace úletu POR:

<https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/zarizeni-pro-aplikaci-por/minimalizace-uletu/minimalizace-uletu-pripravku>

Zásady pro přípravu postřikové kapaliny a čištění aplikační techniky: příloha č. 3 vyhlášky č. 207/2012 Sb. a pokyny uvedené na etiketě POR.

<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/legislativa/vap77691-1312>

Seznam provozoven kontrolního testování ZAP:

<https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/pripravky-na-or/zarizeni-pro-aplikaci-por/seznam-stanic-kontrolniho-testovani>

Centrální registr vodoprávní evidence:

<https://mze.gov.cz/public/app/crve/crve/vyhledavani.aspx?frame=A>

Vodohospodářský informační portál VODA – ochranná pásma vodních zdrojů:

www.voda.gov.cz

<https://www.voda.gov.cz/?page=ochranna-pasma-mapa>

Přehled právních předpisů:

Právní předpisy EU:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise (EU) 2023/564 ze dne 10. března 2023 o obsahu a formátu záznamů o přípravcích na ochranu rostlin vedených profesionálními uživateli podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES ze dne 21. října 2009, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů, v platném znění.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a změně nařízení (ES) č. 1905/2006, ve znění pozdějších předpisů.

Právní předpisy ČR:

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Prováděcí vyhlášky k zákonu o rostlinolékařské péči:

Vyhláška č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin.

Vyhláška č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhlášky č. 384/2011 Sb., o technických zařízeních a o označování dřevěného obalového materiálu a o změně vyhlášky č. 334/2004 Sb., o mechanizačních prostředcích na ochranu rostlin.

Související právní předpisy:

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 146/2024 Sb., o požadavcích na výstavbu, ve znění pozdějších předpisů.

Text: Ing. Andrea Blažková

Kontakty:

**[https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/kontakty/organizace/
ukzuz-odbor-kontroly-zemedelskych-vstupu](https://ukzuz.gov.cz/public/portal/ukzuz/kontakty/organizace/ukzuz-odbor-kontroly-zemedelskych-vstupu)**

Vydal: Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

www.ukzuz.cz

07/2025